

Preek over Johannes 1:1-9
Schildwolde 25 december 2020 – Eerste kerstdag
Kees van Dusseldorp

Thema: Het licht schijnt!

Vooraf: kerstliederen

votum en groet

Lied 477:1,2,3,4 Komt allen tezamen

verootmoediging

Opwekking 527 Licht in de nacht

gebed

Lezen: Lukas 2:1-14

kinderlied: God zal met ons zijn

Lezen: Johannes 1:1-9

Zo is het beloofd (Sela)

preek

Psalm 98:1,2

gebed

collecte Wees niet bang, God is met ons

Gezang 50 (GK03) Ere zij God

zegen

Broeder, zuster,

Weet je wat een lichtjestocht is?

Een paar jaar geleden hebben we dat voor de kinderen georganiseerd in het Kleine Bosje. Een route met waxinelichtjes, waarbij je steeds scènes uit het kerstverhaal tegenkwam. Jozef, Maria, de herberg, de herders, de engelen, de wijzen. Een mooie creatieve manier om bezig te zijn met de geboorte van Jezus. Misschien herinner je je het nog wel.

Een lichtjestocht. Deze week kwam ik het in een heel andere betekenis tegen. Het werd opgevat als een ritje met de auto door je woonplaats. Om te genieten van alle verlichte huizen. En je er soms over te verbazen. Op sommige plekken hebben mensen zich niet ingehouden. Soms zijn complete straten veranderd in een zee van lichtjes.

Kerstfeest en licht. Het is een sterke combinatie. Men zegt dat keizer Constantijn de Grote in de vierde eeuw de datum van 25 december koos om in de hele wereld het kerstfeest te vieren, omdat op die datum altijd al het lichtfeest werd gevierd. De terugkeer van de zon, vlak na de kortste dag van het jaar. Er zijn twijfels of dit verhaal klopt. De datum van 25 december werd al veel eerder gebruikt voor het kerstfeest. Maar in ieder geval heeft de combinatie met het traditionele lichtfeest zeker bijgedragen aan de populariteit van het kerstfeest.

Kerstfeest en licht. Een sterke combinatie. Ook vanuit de Bijbel. Werd het niet stralend licht rond de herders, toen een engel hen vertelde dat de Messias was geboren? Was het geen opvallende ster die de magiërs op het spoor zette van de Koning der wereld? Waren het niet de oude profetieën die spraken van een schitterend licht dat zou opgaan in de duistere wereld? Geen wonder dat 60% van de kerstliederen in het liedboek het woord 'licht' in de tekst heeft.

Licht in de nacht.

Een licht der lichten opgegaan.

Licht van de wereld.

Een licht voor alle volken.

Jezus is het stralende licht. Met het kerstfeest heeft God het licht aangedaan in de wereld. Licht. Dat roept hoop bij ons op. Verlangen. Ruimte. Schoonheid. Blijdschap. Niet alleen omdat de dagen kort en somber zijn. En we uitkijken naar de zon, de lente en het licht. Niet alleen omdat je licht nodig hebt om alles te kunnen bekijken. Te kunnen genieten van kleur en glans. Maar ook omdat er veel donkerheid in de wereld is. Verwarring, onrecht, misbruik, slechtheid, egoïsme. Omdat er veel zorgen zijn: hoe gaat het verder met corona en daarna, met de groeiende wereldbevolking, met de oplopende politieke spanningen, met de uitputting van de aarde? 'Er is licht in nacht'. Dat wil je wel horen, omdat je dan weet dat niet alles duister is. Als er licht aan het einde van de tunnel is, dan hou je hoop en moed. Als de morgenster verschijnt, weet je dat het donker verdwijnt. Dat is Jezus, het licht van de wereld.

Maar wat is dat voor licht als Jezus geboren wordt? En hoe kun je dat licht vasthouden en in dat licht leven? En hoe wordt het en blijft het licht in jouw leven? Kun je het kerstfeest zó vieren, dat het niet alleen vandaag en morgen feest is, maar dat je alle dagen in dat licht van de wereld leeft? Met alle hoop, ruimte en genot dat het licht geeft?

Als de evangelist Johannes zijn beschrijving van het leven van Jezus geeft, dan vertelt hij

niet precies hoe het gegaan is rond de geboorte van Jezus. Dat hebben de anderen al gedaan. De verhalen die we kennen. Van Maria, Jozef en het kindje in de voederbak in een stal in Betlehem. Johannes schrijft zijn boek een jaar of 80, 90 later. Als Hij Jezus persoonlijk heel goed heeft leren kennen. En gezien heeft hoe het werk van Jezus is doorgegaan na zijn dood en opstanding. Dan kijkt Johannes terug en schrijft voor ons op wat er eigenlijk gebeurd is met de komst van de Verlosser. Wie er eigenlijk geboren is in die kerstnacht. Hij is als de deskundige die uitleg geeft bij het mooie plaatje. Als een coach die met zijn ervaring en wijsheid beginnende christenen helpt te ontdekken waar het om gaat. Wat is deze coach enthousiast! Wat gebruikt hij grote woorden om de betekenis van de komst van Jezus te typeren! Woord, Leven, Licht, God, Glorie, Waarheid. Grote Woorden, die in de Bijbel zo vaak voorkomen en zoveel kracht en inhoud hebben. Grote Woorden, ook voor mensheid. Waar je niet snel over uitgedacht raakt. Maar die zicht geven op waar het om draait in het leven. Deze Grote Woorden buitelen bij Johannes over elkaar heen. En ze focussen allemaal op die éne die gekomen is: de Zoon van de Vader, Jezus Christus.

Licht. Dat is een van die Grote Woorden over Jezus. Jezus is het licht. Johannes roept dit niet zomaar. Hij zegt een paar dingen over dit Licht, dat duidelijk maakt hoe het licht kan worden in jouw leven. En hoe je in dat licht leven kunt. Je leest het in de details.

**

Johannes zegt: 'Het licht schijnt'. Dat is tegenwoordige tijd. Dat valt op, omdat hij steeds in de verleden tijd schrijft. 'In het begin was het Woord. Het Woord was leven. En het leven was het licht voor de mensen'. Verleden tijd. En dan staat er niet: 'Het licht scheen in de duisternis'. Maar er staat: 'Het licht schijnt in de duisternis'. Aan het einde van zijn lange leven geeft Johannes aan dat het licht van Jezus nog steeds schijnt. Ook al is Jezus dan al lang niet meer als mens op aarde. Zijn licht is blijven schijnen.

Lieve mensen, het licht schijnt! Wat is het goed om dat te horen. En steeds tegen jezelf en tegen elkaar te zeggen. Het licht schijnt! Wij weten dat de zon altijd schijnt, ook als we die niet zien. Achter de wolken schijnt de zon, zeggen we. En we weten dat zon 's nachts niet uitgaat, maar dat we die alleen vanaf onze plek niet kunnen zien. Het helpt om dat te beseffen: ook al zie ik de zon niet, ik weet dat die schijnt. En dat die vroeg of laat voor mij weer zichtbaar wordt. Het licht van de wereld, Jezus, schijnt ook! Ook als er dikke wolken tussen jou en hem zitten. Ook als je hem op dit moment niet ziet of voelt. Als je het gevoel hebt dat het allemaal somber, zorgelijk en uitzichtloos is. Het licht schijnt wel degelijk! Jezus is er! Met zijn Geest, met zijn Woord, met zijn liefde. Het is belangrijk om dat tegen jezelf te blijven zeggen: het licht schijnt echt!

**

Johannes zegt: 'Dit is het ware licht'. Nogal wat mensen zeggen dat ze weten hoe het zit. Geven blijk van diep inzicht in de wetenschap, in de mens, in de schepping, in de geschiedenis. Nogal wat mensen vertellen hoe het moet. En hoe het niet moet. Maar er is maar één die het ware licht is: Jezus. Johannes schrijft even later dat Jezus ons de goedheid en waarheid van God heeft gebracht. Dat Hij ons de Vader heeft leren kennen. Dat we kinderen van God worden als we Hem ontvangen.

Jezus is het ware licht. Bij Hem wordt duidelijk hoe alles echt in elkaar zit. Hoe jij in elkaar zit. Inclusief de donkere plekken in je levensverhaal en de slechte uitspraken, gedachten, gevoelens en daden. Bij Hem lichten je angsten en je verlangens op. Maar dat

gebeurt niet op een harde, veroordelende manier. Maar op een warme, uitnodigende manier: om je zonden en tekorten onder ogen te zien, te erkennen, bij Hem te brengen en zo als kind van God te leven. In vrijheid, vrede en vreugde. Het is belangrijk om dit tegen jezelf en tegen anderen te zeggen: Er is er maar één die het ware licht is. Het licht van Gods waarheid en goedheid. Laat Hij mijn hart en ziel verlichten.

**

Johannes zegt: 'Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.' Licht en duisternis zijn tegenstellingen. Duisternis slokt het licht op en het licht verdrijft de duisternis. Als Johannes Jezus typeert als het Licht, dan betekent dat dat hij onze wereld als een donkere, duistere wereld ziet. Dat is niet alleen een beschrijving van alle problemen en onrecht in deze wereld. Het geeft ook aan, dat er krachten in de wereld zijn, die zich tegen het licht verzetten. Duistere krachten, zwarte gaten, die het licht niet kunnen verdragen en het willen verdrijven.

Het is goed om ook dat te weten. Wil je genieten van het licht, leven in het licht, onderken dan de krachten die zich daartegen verzetten. Ook de krachten in jezelf. We zeggen wel dat alle mensen snakken naar licht in de wereld. Maar het andere is ook waar: alle mensen hebben de neiging om zich tegen het licht te verzetten. Omdat ze de goedheid en waarheid niet kunnen verdragen. Onderken dat, geef dat toe: 'Ook ik Heer, kan uw licht niet verdragen. Ook in mij zit de neiging om me ervoor af te schermen. Om kamers en hoeken in mijn leven te verbergen voor u en voor anderen. Heer, wat ben ik blij dat u zich niet neerlegt bij het duister. Dat uw licht het donker eens compleet zal verdrijven. Omdat het sterker is dan duisternis en slechtheid. Heer help mij om uw licht toe te laten in de duisternis van mijn ziel en van mijn leefwereld.'

**

Johannes schrijft: het licht kwam naar de wereld en verlicht ieder mens. Daarmee worden mensen lichtdragers. Kinderen van het licht. Die het licht van Jezus reflecteren. Wij zijn zelf geen lichtbronnen. Die zelf licht genereren. Mensen zijn dragers van het licht. Leven in het licht betekent je laten verlichten door de Heer. Zo ga je stralen van de Heer. In je hoop, die nooit dooft. In de ruimte die je hebt als je niet bang hoeft te zijn voor duistere machten. In je blijdschap, die niet afhangt van je omstandigheden. In je woorden van genade en je daden van liefde, waarmee je een getuige bent van Jezus Christus.

Het licht kwam naar de wereld en verlicht ieder mens. Niet ieder laat dat licht toe. Maar wie dat wel doen, die verspreiden licht. Niet alleen met het kerstfeest. Maar alle dagen. Je kunt een lichtjestocht maken. Elke dag je verwonderen over wat Jezus doet en heeft gedaan. En wat mensen in zijn spoor laten zien. Niet alleen in de donkere dagen van december.

**

Kerstfeest – lichtfeest. Het licht van de wereld.
Het licht schijnt nog steeds
Het ware licht, vol van goedheid en waarheid
Is sterker dan de duisternis

En het verlicht mensen die gaan stralen.
Laat het steeds lichter worden in je hart en in je leven.
Leef in het licht en wees een kind van het licht.